

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

Особистість в екстремальних умовах

Збірник статей VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
від 20 травня 2015 р.

Львів – 2015

ББК 88.4

УДК. 159.9.

«Особистість в екстремальних умовах»,

VII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю (V; 2015; Львів).

Збірник статей VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особистість в екстремальних умовах». 20 травня 2015 р. [Текст]. – Львів : ЛДУ БЖД, 2015. – 398 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Кривопишина Олена Анатоліївна, доктор психологічних наук, доцент.

Шуневич Богдан Іванович, доктор педагогічних наук, професор.

Слободяник Володимир Іванович, кандидат психологічних наук.

Сірко Роксолана Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент.

Куций Олександр Анатолійович, кандидат психологічних наук, доцент.

Макаренко Стефанія Стефанівна, кандидат психологічних наук, доцент.

Цюприк Андрій Ярославович, кандидат педагогічних наук.

Гнатишин Ірина Леонідівна, кандидат педагогічних наук.

До збірника увійшли статті, виголошені учасниками VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особистість в екстремальних умовах» - представників різних міністерств і відомств з проблемних питань в галузі психології діяльності спеціалістів в екстремальних умовах та їх підготовки.

Рекомендовано спеціалістам ДСНС, МВС, МО, офіцерам-вихователям, кураторам навчальних взводів і груп, курсантам і студентам та всім тим, хто цікавиться питаннями виховання особистості.

Тексти надруковано в авторській редакції. За точність наведених фактів і даних відповідальність несуть автори опублікованих статей.

обрані такі показники: галузь творчої діяльності, ступінь творчості; рівень самостійності; стандартне або інноваційне використання засобів діяльності (методів, прийомів, способів); якість творчого продукту тощо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Егоренкова С.В. Вопросы проектирования модульного развивающего обучения / С. В. Егоренкова // Педагогика: семья, школа, общество [монография] / под ред. О.И. Кирикова. — Воронеж, 2005. — С. 21—35.
2. Пехота Е.Н. Индивидуализация профессионально-педагогической подготовки учителя: Монография / Е. Н. Пехота // Под общ. ред. И.А.Зязюна. — К.: Вища школа, 1997. — 274 с.
3. Решетова З. А. Процесс усвоения как деятельность / З. А. Решетова // Сб. избр. Тр. Международной конф. “Современные проблемы дидактики высшей школы”. — Донецк: Изд-во Дон. ГУ, 1997. — С. 3-12.

УДК. 796.015057.

ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ

Антошків Ю.М.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, інститут пожежної та техногенної безпеки, доцент кафедри спеціально-рятувальної підготовки та фізичного виховання, кандидат наук з фізичного виховання і спорту,

Антошків С.М.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, курсант.

Професійно-прикладну фізичну підготовку (ППФП) потрібно розглядати як складову частину загальної системи формування фахівця у вищому навчальному закладі. Тому вона повинна тісно пов'язуватись не тільки з фізичним вихованням, але і з загальним процесом навчання і виховання курсантів та студентів. Для ППФП курсантів та студентів технічних ВНЗ характерна певна структура. ППФП має свої методичні і організаційні основи, певну направленість, і досягається за допомогою спеціальних засобів і методів, форм організації студентів; програм і нормативів, які відображають вимоги до змісту і результатів ППФП [1].

Дослідження провідних науковців Р.Н. Макарова, Ю.А. Бородіна та інших учених показали, що для організації комплексного

процесу професійної підготовки фахівців оперативно-рятувальної служби необхідно пов'язати в інтегративне ціле й сфокусувати, як мінімум, такі види підготовки:

- фізичну – формує динамічне здоров'я, стійкість до гіподинамії та гіпокінезії;
- спеціальну – моделює професійну діяльність та окремі її фрагменти у звичайних та екстремальних умовах діяльності;
- психологічну – формує готовність до професійної діяльності в цілому і до окремих її фрагментів;
- психофізичну – формує стійкість психічного та фізіологічного рівнів до екстремальних умов і тим самим матеріалізує професійні знання, навички й уміння в надійні параметри.

Зміст ППФП виявляє вимоги до особистості фахівця, і перш за все вимоги до його фізичної і психологічної підготовленості, які в свою чергу обумовлюються факторами, тісно пов'язаними із специфікою професійної діяльності. Психологічна підготовка – це одна зі сторін сучасної комплексної підготовки майбутнього фахівця, вона є системою психолого-педагогічних впливів, спрямованих на готовність курсанта та студента до майбутньої професії.

Основними факторами, від яких залежить зміст ППФП курсантів та студентів різних технічних ВНЗ, є: сфера діяльності, зміст і умови праці, психофізіологічні особливості діяльності фахівця.

Важливим фактором, який виявляє зміст ППФП, також є умови праці в яких проходить професійна діяльність (в залежності де проводиться робота: в приміщенні, на повітрі, на висоті, під водою, в якому мікрокліматі, режимі праці і відпочинку, який характер робочих поз, границі зон робочого місця).

Окреслені умови трудової діяльності потребують розвитку відповідних спеціальних фізичних і психічних якостей. Наприклад, робота на повітрі при низькій чи високій температурах, різких її коливаннях потребує витривалості і стійкості організму до холоду, тепла, різких коливань температурних чинників, загальної витривалості, доброго стану серцево-судинної системи, системи терморегуляції. При роботі на обмеженій опорі, висоті, необхідні відчуття рівноваги, відмінний стан вестибулярного апарату. Затяжна робота в обмеженій зоні, в вимушеній позі потребує статичної витривалості м'язів спини, тулуба, рук, стійкості до гіподинамії. Шкідливі речовини, які зустрічаються у професійній діяльності окремих категорій спеціалістів промислових підприємств (наприклад, гіподинамія, загазованість повітря шкідливими хімічними речовинами, радіація і ін.), є основою

для формування в процесі ППФП спеціальних фізичних якостей, націлених на підвищення стійкості організму до дії шкідливих факторів.

Важливу інформацію для визначення направленості ППФП дає вивчення дії навантаження на окремі органи і фізіологічні системи організму на основі суб'єктивних даних, а також по даним спеціальних досліджень зміни психофізіологічних показників в процесі праці.

Об'єктивну інформацію про вольові якості, необхідних фахівцю, дає аналіз можливих труднощів, які зустрічаються у його професійній діяльності. Наявність ризику в професійній діяльності вказує на важливість розвитку таких якостей, як рішучість, сміливість. Велика кількість екстремальних та стресових ситуацій вимагає емоціональної стійкості, витримки, само оволодіння.

Отже підсумовуючи вищенаведене, видається раціональним у навчально-тренувальному процесі більшу увагу приділяти розвитку спеціальної фізичної підготовленості шляхом вдосконалення спеціальних фізичних якостей, специфічних професійних навичок та психологічної підготовленості, моделюванням реальних умов, котрі покращують ефект стійкості організму людини до різних ситуацій у які найчастіше потрапляють у повсякденній роботі працівники оперативно-рятувальної служби.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антошків Ю.М., Ковальчук А.М. Професійно-прикладна фізична підготовка курсантів вищих навчальних закладів МНС України. Навчально-методичний посібник. Львів, ЛДУБЖД, 2008.-74 с.

2. Ткачук Р. Л. Характеристика професійно важливих якостей особистості при діяльності в особливих умовах / Р. Л. Ткачук, Н. Ю. Цалик // IV Всеукраїнська науково-практична конференція: „Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України.” – Хмельницький: НА ДПСУ – 2011. – С.343-344.